

STANDPUNTEN & KANTTEKENINGEN

EUROPEES PARLEMENT KEURT ONTGOOCHELENDE RICHTLIJN OVER OCTROOIERING VAN BIOTECHNOLOGISCHE UITVINDINGEN GOED

Sigrid Sterckx¹

Op 12 mei jl. keurde het Europees Parlement een *Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de Wettelijke Bescherming van Biotechnologische uitvindingen* goed. 'Wettelijke bescherming' slaat in deze context op octrooiëring of patentering. Een octrooi verleent aan de houder de volgende exclusieve rechten:

- a) wanneer het onderwerp van een octrooi een produkt is, derden die daartoe niet zijn toestemming hebben te beletten dat produkt te vervaardigen, te gebruiken, ten verkoop aan te bieden, te verkopen of voor deze doeleinden in te voeren;
- b) wanneer het onderwerp van een octrooi een werkwijze is, derden die daartoe niet zijn toestemming hebben te beletten deze werkwijze te gebruiken en ten minste het rechtstreeks door middel van deze werkwijze verkregen produkt te gebruiken, ten verkoop aan te bieden, te verkopen of voor deze doeleinden in te voeren.

Deze rechten zijn beperkt in de tijd en de ruimte: zij gelden gedurende 20 jaar (gerekend vanaf de datum van de octrooiaanvraag) en binnen de jurisdictie van het verlenende octrooibureau. Het octrooirecht is op zich reeds bijzonder complex, maar in het geval van biotechnologische vindingen stellen zich bovendien specifieke problemen. In de meeste gevallen betreft het immers levende organismen die zich kunnen voortplanten, met als gevolg talloze discussies over de vraag of biologisch materiaal en levende organismen überhaupt als uitvindingen' kunnen worden bestempeld en onder het octrooirecht dezelfde 'behandeling' moeten krijgen als pakweg kopieermachines. Indien levende organismen vatbaar geacht worden voor octrooiëring - wat in tal van (vooral geïndustrialiseerde) landen het geval is - ontstaan specifieke problemen i.v.m. de *omvang* van de octrooibeschermtng, rijst de vraag of bij de *handhaving* van de rechten speciale maatregelen moeten worden voorzien voor landbouwers, etc. ...

De discussie die voorafging aan de goedkeuring van de Richtlijn duurde tien jaar. Het resultaat is om diverse redenen echter zeer ontgoochelend. Drie

---

¹ De auteur is als wetenschappelijk navorser verbonden aan de Vakgroep Wijsbegeerte en Moraalwetenschap, Universiteit Gent.

van deze redenen worden verder verduidelijkt: (1) de bepalingen m.b.t. de octrooieerbaarheid van het menselijk lichaam en zijn delen, (2) de gemiste kans om een aantal belangrijke 'drempels' in het octrooirecht op te nemen wanneer het gaat over octrooiaanvragen voor biologisch materiaal van hetzij menselijke, hetzij plantaardige of dierlijke oorsprong, en (3) de uitholling van het octrooierversbod voor rassen.

Het oorspronkelijke ontwerp (oktober 1988) handelde uitsluitend over de vraag hoe de traditionele concepten uit het octrooirecht toegepast moesten worden op uitvindingen gebaseerd op biologisch materiaal. Aan de ethische dimensie werd geen aandacht geschonken. Dit oorspronkelijk ontwerp vormde de basis voor onderhandelingen tussen de Europese Commissie en het Europees Parlement. Het Parlement deed heel wat moeite om de Commissie ervan te overtuigen dat een aantal ethische beginselen in de tekst moesten worden opgenomen. De meningsverschillen raakten echter niet opgelost. Bijgevolg werd een *Conciliation Committee* samengesteld (met leden van de twee wetgevende lichamen op Europees niveau: het Parlement en de Raad), dat in januari 1995 een gemeenschappelijk standpunt goedkeurde. Deze tekst werd op 1 maart 1995 echter verworpen door het Parlement (in plenaire zitting). De nee-stem vloeide voornamelijk voort uit ethische bezwaren. De Europese Commissie oordeelde dat het juridische vacuüm niet kon blijven bestaan, en had in december 1995 een geamendeerde versie van de ontwerp-Richtlijn klaar. Deze tekst verschilde echter weinig van de tekst die door het Parlement in maart weggestemd was. Dit gold in het bijzonder voor de bepalingen m.b.t. de octrooieerbaarheid van het menselijk lichaam en zijn delen.

De octrooieerbaarheid van het menselijk lichaam en zijn delen

In het gemeenschappelijk standpunt van het *Conciliation Committee* werd gesteld dat "het menselijk lichaam of delen van het menselijk lichaam als zodanig" niet octrooieerbaar waren. Het Parlement had bezwaren tegen de woorden 'als zodanig', daar deze niet voldoende duidelijkheid schiepen over het onderscheid tussen een ontdekking en een uitvinding (wanneer we te maken hebben met biologisch materiaal van menselijke oorsprong). De Raad kreeg echter gelijk en de woorden 'als zodanig' werden niet geschrapt (voor veel Parlementsleden vormde dit een belangrijke reden om neen te stemmen in maart 1995). In de geamendeerde tekst van de Commissie (december 1995) heette het dat "het menselijk lichaam en zijn delen in hun natuurlijke toestand Y niet beschouwd [zullen] worden als octrooieerbare uitvindingen". Hieraan werd echter toegevoegd dat, niettegenstaande deze bepaling, "het onderwerp van een uitvinding, vatbaar voor industriële toepassing, die betrekking heeft op een element dat werd geïsoleerd van het menselijk lichaam of anderszins door een technische werkwijze werd verkregen, Y vatbaar [is] voor octrooiëring, zelfs indien de structuur van dat element identiek is aan die van een natuurlijk element." Hier wordt duidelijk hetzelfde gezegd als in de door het Parlement weggestemde tekst van het *Conciliation Committee*.

Tijdens de plenaire vergadering van 14 tot 18 juli 1997 werden door het

Parlement in eerste lezing 66 amendementen op het ontwerp van december 1995 goedgekeurd. Toen bleek dat het Parlement inmiddels afgestapt was van een groot deel van de fundamentele bezwaren die het in maart 1995 geuit had. De kloof tussen Parlement en Commissie was veel kleiner geworden. Geen enkel van de 66 door het Parlement goedgekeurde amendementen hield een betekenisvolle wijziging in van het december 1995-ontwerp van de Commissie. De Commissie had dan ook geen moeite om deze amendementen over te nemen (al dan niet letterlijk en al dan niet in hun geheel) in een nieuwe ontwerptekst, die aangekondigd werd in augustus 1997. Slechts één amendement werd totaal genegeerd (zie verder).

Wat betreft de bepalingen m.b.t. de octrooieerbaarheid van het menselijk lichaam en zijn delen bevatte het ontwerp van augustus 1997 nog steeds dezelfde basisideeën als in december 1995, zij het dat de relevante bepalingen iets meer uitgewerkt werden. Onder art. 5 van de nieuwe tekst werd gesteld dat:

- 1) Het menselijk lichaam in de verschillende stadia van zijn vorming en zijn ontwikkeling, alsmede de loutere ontdekking van een van de delen ervan of van de gehele of partiële sequentie van een gen zijn niet octrooieerbaar.
- 2) Een deel van het menselijk lichaam dat werd geïsoleerd of dat anderszins door een technische werkwijze werd verkregen, met inbegrip van een sequentie of een partiële sequentie van een gen, is vatbaar voor octrooiëring, zelfs indien de structuur van dat deel identiek is aan die van een natuurlijk deel.
- 3) De functie van een sequentie of een partiële sequentie van een gen moet concreet worden vermeld in de octrooiaanvraag.

In de Preambule werd i.v.m. deze bepalingen de volgende 'justificatie' verschaft. Zolang 'iets' zich in het menselijk lichaam bevindt, moet het als een 'natuurlijk deel' beschouwd worden en is het niet vatbaar voor octrooiëring. Eens dit deel echter geïsoleerd wordt uit het menselijk lichaam, of 'anderszins door een technische werkwijze wordt verkregen', komt het *wel* in aanmerking voor octrooiëring, zelfs al is de structuur ervan identiek aan die van het natuurlijke deel. Nieuw in vergelijking met de vorige versie is de explicitering van de vereiste uit lid 3, nl. dat indien de delen in kwestie genen betreffen, de *functie* ervan aangegeven moet worden. Deze vereiste heeft alles te maken met de octrooieerbaarheidsvoorwaarde 'vatbaarheid voor industriële toepassing': indien niet aangegeven wordt voor welk eiwit het gen codeert (m.a.w. wat de functie is van het gen) is niet duidelijk of en hoe een industriële toepassing mogelijk is. Indien de functie *wel* concreet vermeld wordt, kan - volgens de redenering van het voorstel - op een gen zonder probleem het etiket 'octrooieerbare uitvinding' geplakt worden en moet enkel nog worden nagegaan of de andere octrooieerbaarheidsvereisten vervuld zijn.

Deze redenering (dezelfde als deze die in december 1995 ter justificatie gegeven werd) is echter uiterst problematisch. Delen die geïsoleerd zijn van het menselijk lichaam of 'anderszins door een technische werkwijze' werden verkregen uit het menselijk lichaam zijn immers nog altijd 'natuurlijke delen'. Het argument (*cf* Preambule, overweging 16) dat de werkwijzen in kwestie technische werkwijzen zijn die slechts door de mens kunnen worden uitgevoerd en niet door de natuur zelf volbracht kunnen worden, kan o.i. enkel een

argument zijn om de octrooieerbaarheid van die *werkwijzen zelf* te ondersteunen, maar vormt geenszins een argument voor de octrooieerbaarheid van de *delen, elementen (bvb. genen) zelf*.

Volgens het vigerende octrooirecht komen *ontdekkingen* niet in aanmerking voor octrooiëring; *uitvindingen* daarentegen wel. De opstellers van het ontwerp van Richtlijn zijn duidelijk van mening dat *de loutere isolatie* van een element uit het menselijk lichaam dit element 'omtovert' van een 'ontdekking' tot een 'uitvinding'. Dezelfde idee werd expliciet verwoord in art. 3 (2) van het augustus 1997-ontwerp:

Biologisch materiaal dat met behulp van een technische werkwijze uit zijn natuurlijke milieu wordt geïsoleerd of wordt verkregen, kan ook dan het voorwerp van een uitvinding zijn, wanneer het in de natuur reeds voorhanden is.

Hier wordt de meer algemene term 'biologisch materiaal' gebruikt, die slaat op *alle soorten* elementen (niet alleen genen) van *alle soorten* organismen (niet alleen mensen, maar mensen zijn natuurlijk inbegrepen). Een element van het menselijk lichaam (of van een ander organisme) blijft echter een 'natuurlijk element', ook al wordt het geïsoleerd, geïdentificeerd, gezuiverd, gekarakteriseerd, vermeerderd of wat dan ook. En 'natuurlijke elementen' kunnen vanzelfsprekend niet 'uitgevonden' worden, maar enkel 'ontdekt', ook al gaat het om gensequenties waarvan bekend is voor welk eiwit ze coderen. Het al dan niet vervuld zijn van de vereiste van 'industriële toepasbaarheid' is irrelevant wanneer men te doen heeft met *ontdekkingen*. Ontdekkingen kunnen zeer wel industrieel toepasbaar zijn, maar dit volstaat niet. Om in aanmerking te komen voor octrooiëring moeten we in de eerste plaats te doen hebben met een *uitvinding* en enkel als dit het geval is, heeft het zin de vragen te stellen of aan de basis-octrooieerbaarheidsvereisten (nieuwheid, inventiviteit en industriële toepasbaarheid) voldaan is. Indien het element in kwestie geen uitvinding maar een ontdekking vormt, kan de vervulling van de octrooieerbaarheidsvereisten niets veranderen aan het feit dat het om een niet-octrooieerbare categorie gaat.

Deze argumenten i.v.m. de niet-octrooieerbaarheid van menselijke genen zijn vanzelfsprekend van toepassing op de genen van alle organismen. Deze argumenten situeren zich immers op het puur octrooitechnische niveau (het basisbeginsel dat enkel uitvindingen in aanmerking komen voor octrooiëring), en hebben niets te maken met een of ander 'speciaal statuut' dat toegekend zou moeten worden aan menselijke genen omwille van het predikaat 'menselijk'. Onder de goedgekeurde Richtlijn zijn echter helaas biologisch materiaal (zowel van menselijke als niet-menselijke oorsprong) en genen (zowel menselijke als niet-menselijke en waarvan de functie bekend is), vatbaar voor octrooiëring.

De gemiste kans om een aantal belangrijke 'drempels' in het octrooirecht op te nemen wanneer het gaat over octrooi-aanvragen voor biologisch materiaal

In het ontwerp van augustus 1997 werd, zoals reeds vermeld, met alle amendementen rekening gehouden (in meerdere of mindere mate), behalve één. Het

betreft amendement 76: een voorstel om een artikel in te voeren dat bestaan zou hebben uit twee leden. Het eerste lid handelde over biologisch materiaal afkomstig van planten of dieren en bepaalde het volgende:

Bestaat het voorwerp van een uitvinding uit biologisch materiaal van plantaardige of dierlijke oorsprong of wordt dit materiaal hierbij gebruikt, dan wordt een octrooi op deze uitvinding slechts verleend, indien in het officiële octrooi de geografische oorsprong van het materiaal wordt vermeld en indien de aanvrager aan de octrooi-instanties het bewijs levert dat het materiaal is gebruikt in overeenstemming met de in de plaats van oorsprong geldende wettelijke bepalingen inzake toegang en uitvoer.

De Europese Commissie achtte het blijkbaar niet wenselijk om Amendement 76/1 te verwerken in haar gewijzigd ontwerp en gaf hiervoor de argumentatie dat een dergelijke vereiste verder ging dan de internationale verbintenissen die de Gemeenschap en haar Lidstaten zijn aangegaan in het kader van de goedkeuring en de ratificering van het Verdrag inzake Biologische Diversiteit van 5 juni 1992. Dit argument houdt echter geen steek. Artikelen 3, 15(1), 15(4), 15(5), 15(7) en 16(5) van het Biodiversiteitsverdrag zijn relevant in deze context. Het 'Beginsel' van het verdrag (cf art. 3) is dat staten, "in overeenstemming met het Handvest van de Verenigde Naties en de beginselen van internationaal recht, het soevereine recht [hebben] hun eigen hulpbronnen te exploiteren Y". Onder Art. 15 (1) ('Toegang tot genetische rijkdommen') wordt bepaald dat, "[g]elet op de soevereine rechten van Staten met betrekking tot hun natuurlijke rijkdommen, Y de bevoegdheid om de toegang tot genetische rijkdommen te bepalen [berust] bij de nationale regeringen en Y geregeld [wordt] in de nationale wetgeving."

Amendement 76/1 - met name de bepaling dat een octrooi op een uitvinding waarvan het voorwerp bestaat uit biologisch materiaal van plantaardige of dierlijke oorsprong slechts verleend zou worden indien de de octrooi-aanvrager aan de octrooi-instanties het bewijs levert dat het materiaal is gebruikt in overeenstemming met de wettelijke bepalingen inzake toegang en uitvoer die gelden in de plaats van oorsprong van het materiaal - is volledig in overeenstemming met art. 15(1) van het Biodiversiteitsverdrag. Dit amendement lijkt een logisch gevolg te zijn van het verlenen aan staten van soevereine rechten over het genetisch materiaal dat op hun grondgebied aanwezig is, en daartoe heeft de EU zich verbonden door het ondertekenen van het Biodiversiteitsverdrag.

Art. 15(4) van het Biodiversiteitsverdrag stelt: "Wanneer toegang [tot genetische rijkdommen] wordt verleend, dient zulks te geschieden op onderling overeengekomen voorwaarden Y". "De toegang tot genetische rijkdommen is afhankelijk van de vooraf, op basis van aanmelding, gegeven instemming van de Partij die de rijkdommen levert, tenzij die Partij anders beslist.", aldus art. 15(5). Ook deze beide bepalingen lijken precies te pleiten voor de opname van Amendement 76/1 in een Richtlijn over de octrooiering van biotechnologische uitvindingen.

Het zevende en laatste lid van art. 15 handelt over de noodzaak te bewerkstelligen dat de resultaten van onderzoek en ontwikkeling en de voordelen van

het (commercieel of ander) gebruik van genetische rijkdommen op een eerlijke en billijke manier worden gedeeld met de partij die de rijkdommen levert. De voorwaarden van deze verdeling, zo wordt gesteld, moeten onderling overeengekomen worden. Amendement 76/1 gaat weliswaar niet over de verdeling van winsten uit het gebruik van genetische rijkdommen, maar het lijkt evident dat de vereiste die in dit amendement omschreven wordt - nl. dat octrooiaanvragers moeten bewijzen dat zij het genetisch materiaal waarop hun uitvinding gebaseerd is (en dat in veel gevallen ook als zodanig in de octrooi-aanvraag geclaimd wordt) gebruikt hebben in overeenstemming met de wettelijke bepalingen in het land van oorsprong - zou bijdragen tot het scheppen van de voorwaarden waaronder zo'n eerlijke verdeling kan plaatsvinden. Een basisvoorwaarde voor een eerlijke verdeling van de voordelen van het gebruik van genetische rijkdommen is immers dat de octrooiaanvrager officieel erkent dat hij materiaal gebruikt heeft uit land/streek x of y en dat de lokale overheid mede beslist of en hoe de genetische rijkdommen door de onderzoeker/het bedrijf in kwestie gebruikt worden. Zonder inspraak van de lokale overheid kan o.i. geen sprake zijn van een eerlijke en billijke verdeling. Uit het Biodiversiteitsverdrag vloeit onmiddellijk voort dat genetisch materiaal enkel gebruikt mag worden in overeenstemming met de van kracht zijnde regelingen in de plaats van oorsprong. Amendement 76/1 gaat dus geenszins "verder" dan het Biodiversiteitsverdrag. De argumentatie van de Europese Commissie is dan ook weinig overtuigend.

Het concept van intellectuele eigendom wordt erkend onder het Biodiversiteitsverdrag (cf art. 16, lid 2), maar onder art. 16(5) wordt gesteld dat de ondertekenaars van het Biodiversiteitsverdrag moeten zorgen dat hun wetgeving m.b.t. intellectuele eigendomsrechten - in deze context: octrooien - het bereiken van de doelstellingen van dit verdrag niet belemmert maar bevordert. Amendement 76/1 vormde een belangrijke stap in deze richting. Het Europees Parlement achtte dit amendement echter niet belangrijk genoeg om ervoor te vechten. In de Preambule van de goedgekeurde Richtlijn werd weliswaar een paragraaf opgenomen waarin amendement 76/1 geherformuleerd werd, echter op een zodanige manier dat het betekenisloos werd.

Het tweede lid van Amendement 76 vereiste dat, indien we te maken hebben met biologisch materiaal van menselijke oorsprong, in de octrooi-aanvraag de naam en het adres van de persoon van oorsprong of zijn wettelijke vertegenwoordiger worden vermeld en hierin het bewijs wordt geleverd dat het materiaal met toestemming van de persoon van oorsprong of zijn wettelijke vertegenwoordiger is gebruikt en voor het octrooi is aangemeld. Dit amendement was evenmin aanvaardbaar voor de Europese Commissie, die argumenteerde dat deze bepaling niet in overeenstemming was met, onder andere, de vereisten inzake de bescherming van de persoonlijke gegevens. Ook dit argument is echter ongeldig. De laatste en zeer belangrijke zin van amendement 76/2 vermeldde immers: "Naam en adres van de personen van oorsprong, hun juridische vertegenwoordigers en familieleden worden door de octrooi-instanties niet openbaar gemaakt." De bescherming van de persoonlijke gegevens zou dus geenszins in het gedrang gebracht worden. Dit doet dan ook het vermoeden rijzen dat de Commissie om heel andere redenen bezwaar

heeft geuit tegen dit amendement, redenen die echter blijkbaar niet openbaar gemaakt kunnen worden. Voor iedereen die waarde hecht aan het ethische beginsel van 'informed consent', moet de verwerping van dit amendement door de Commissie uiterst problematisch zijn.

Een interessant gegeven is overigens dat de *Adviesgroep over de Ethische Implicaties van de Biotechnologie* van de Europese Commissie in haar Advies No. 9 - "Les aspects éthiques de la brevetabilité des inventions portant sur des éléments d'origine humaine - overduidelijk liet blijken dat het respect voor het principe van 'informed consent' voor haar van buitengewoon groot belang is. De Adviesgroep stelt immers (sub 2.4):

Le principe éthique du consentement informé et libre de la personne sur laquelle des prélèvements sont opérés doit être respecté. Ce principe exige que l'information de la personne soit complète et précise, en particulier sur l'éventualité du dépôt d'une demande de brevet concernant l'utilisation de ce prélèvement. Une invention tirée de l'utilisation d'éléments d'origine humaine dont le prélèvement aurait été réalisé sans respecter le principe du consentement ne répondrait pas aux exigences éthiques.

De idee die hier uitgedrukt wordt komt m.a.w. volledig overeen met amendement 76/2, nl. dat octrooiverlening enkel toegelaten is indien de persoon van oorsprong van het biologisch materiaal zijn vrije en geïnformeerde toestemming gegeven heeft én voor het gebruik van zijn/haar materiaal én (!) voor de aanmelding van het materiaal in een octrooiaanvraag. De vereiste van 'informed consent' werd weliswaar opgenomen in de Preambule. Vanuit het oogpunt van de afdwingbaarheid heeft de Preambule echter nauwelijks betekenis. Deze bepaling had een onderdeel moeten vormen van de eigenlijke Richtlijn. Maar ook voor dit doel werd in tweede lezing door niet voldoende leden van het Europees Parlement geijverd. De bepaling bleef bijgevolg als 'ethisch schaamlapje' in de Preambule staan.

De uitholling van het octrooieringsverbod voor rassen

Een ander ontgoochelend aspect van de goedgekeurde Richtlijn is dat de uitsluiting van octrooieerbaarheid van planten- en dierenrassen enkel slaat op rassen 'als zodanig': *enkel* indien de toepassing van een uitvinding *technisch gezien beperkt is tot een ras*, komt de uitvinding niet in aanmerking voor octrooiering. Dit is echter een 'gesofistikeerde' manier om de uitsluitingsbepaling zodanig te formuleren dat ze vrijwel betekenisloos wordt, want voor vrijwel alle vindingen op het gebied van de plantenbiotechnologie geldt dat de toepassing ervan technisch gezien inderdaad niet beperkt is tot plantenrassen, maar dat de commercialisering van deze uitvindingen wel degelijk gebeurt onder de vorm van plantenrassen - dat het m.a.w. precies de bedoeling is van de octrooiaanvrager om de uitvinding toe te passen op rassen. Met het argument dat hun uitvinding wel plantenrassen *omvat*, maar *niet specifiek gericht is op* individuele plantenrassen, trachten octrooiaanvragers de uitsluitingsbepaling (niet-octrooieerbaarheid van rassen) te omzeilen. O.i. moet het logische gevolg van

een octrooieringsverbod voor rassen echter zijn dat *ook* octrooiclaims die rassen *omvatten* - met name claims die gericht zijn op een hogere klasse in de taxonomie, bvb. soorten ('species') - geweigerd worden. Ter illustratie kunnen we redeneren naar analogie met alcoholische dranken: octrooiclaims op 'bieren' (hogere klasse in de taxonomie) zijn *niet specifiek gericht op 'Palm' of 'Hoegaarden' of 'Stella'* (lagere klassen in de taxonomie), maar zij *omvatten* wel degelijk Palm, Hoegaarden en Stella. Laten we nu even veronderstellen dat het Europees Octrooi Verdrag een bepaling zou bevatten (bvb. art. 1), die stelt dat Palm, Hoegaarden en Stella (lagere klassen in de taxonomie) uitgesloten zijn van octrooierbaarheid. Zouden in dit geval claims op 'bieren' (hogere klasse in de taxonomie) in strijd zijn met art. 1 van het Europees Octrooi Verdrag? De octrooiaanvrager zou natuurlijk kunnen argumenteren dat zijn claims *niet specifiek gericht zijn op 'Palm', 'Hoegaarden' en 'Stella'*, dat deze categorieën *niet individueel geclaimd worden*, maar hij zou niet kunnen ontkennen dat zijn claims deze categorieën *omvatten*. O.i. kan er geen twijfel over bestaan dat een claim op 'bieren' wel degelijk in strijd zou zijn met het octrooieringsverbod uitgedrukt in art. 1 (niet-octrooierbaarheid van Palm, Hoegaarden en Stella).

Waarom op het gebied van planten een andere logica zou moeten gelden is niet duidelijk. Ook al is een octrooiclaime niet specifiek gericht op (een of meerdere) individuele rassen, indien hij rassen omvat is hij in strijd met het octrooieringsverbod voor rassen (dit octrooieringsverbod is opgenomen in de Richtlijn). De bepaling uit de Richtlijn die stelt dat het verbod enkel slaat op rassen 'als zodanig' (zie hoger) kan dan ook enkel beschouwd worden als een poging om de uitsluitingsbepaling zo 'krachteloos' mogelijk te maken. Dit is onaanvaardbaar.

Men kan weliswaar opwerpen dat, aangezien planten altijd tot een of ander ras behoren, onze interpretatie van de reikwijdte van het octrooieringsverbod voor plantenrassen inhoudt dat octrooiclaims op planten eenvoudigweg onmogelijk worden. Dit is best mogelijk, maar als de biotechnologische industrie per se octrooimonopolies op planten wil verkrijgen lijkt de enige logische en aanvaardbare manier hiertoe de afschaffing van het octrooieringsverbod voor rassen te zijn, en niet het zodanig gaan invullen (of beter: uithollen) van dit verbod dat het elke betekenis verliest. Voor een afschaffing van het verbod zou echter een diplomatieke conferentie van de Lidstaten van het Europees Octrooi Verdrag vereist zijn, en zou elk van de Lidstaten zijn fiat moeten geven. Dit potentieel erg vervelende hindernissenparcours wil de industrie blijkbaar liever vermijden.

De Groenen en de fractie Verenigd Links stemden tegen het ontwerp van Richtlijn, maar zij kregen deze keer spijtig genoeg niet de steun van een meerderheid van de Socialistische fractie (die in maart 1995 de verwerping van het toenmalige ontwerp mogelijk maakte)...